

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 3781/2019

Рев 3315/2019

03.10.2019. године

Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранислава Босиљковића и Зоране Делибашић, чланова већа, у парници тужиоца Центра за социјални рад Владичин Хан, против туженог АА из села ..., Општина ..., чији је пуномоћник Александар Каченков адвокат из ..., ради заштите од насиља у породици, одлучујући о ревизијама туженог изјављеним против пресуда Апелационог суда у Нишу Гж2 201/2018 од 17.05.2018. године и Гж2 98/2019 од 05.03.2019. године, у седници већа одржаној дана 03.10.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване ревизије туженог изјављене против пресуда Апелационог суда у Нишу Гж2 201/2018 од 17.05.2018. године и Гж2 98/2019 од 05.03.2019. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова поступка по ревизијама.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сурдулици - Судска јединица у Владичином Хану П2 109/17 од 26.12.2017. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужица Центра за социјални рад Владичин Хан и забрањено туженом АА из села ..., Општина ... даље узнемиравање ББ из ..., забрањено туженом да ББ прилази на удаљеност ближу од 100 м и забрањен туженом приступ у простор око места становања ББ. Ставом другим изреке, одлучено је да се трошкови поступка не досуђују.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж2 201/2018 од 17.05.2018. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Сурдулици - Судска јединица у Владичином Хану П2 109/17 од 26.12.2017. године у првом ставу изреке, у делу који се односи на забрану даљих узнемиравања ББ из ... . Ставом другим изреке, иста пресуда је укинута у преосталом делу првог става и другом ставу изреке, и у тим деловима предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Пресудом Основног суда у Сурдулици - Судска јединица у Владичином Хану П2 130/18 од 22.10.2018. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца Центра за социјални рад Владичин Хан и забрањено туженом АА из ... да прилази ББ на удаљеност ближу од 100 м и да приступа у простор око места њеног становања. Ставом другим изреке, одлучено је да се трошкови поступка не досуђују.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж2 98/2019 од 05.03.2019. године одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Сурдулици - Судска јединица у Владичином Хану П2 130/18 од 22.10.2018. године у првом ставу изреке.

Против правноснажних пресуда донетих у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизије због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о изјављеним ревизијама, на основу члана 408. Закона о парничном поступку (ЗПП), Врховни касациони суд је нашао да ревизије туженог нису основане.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Ревизијским наводима да је другостепени суд донео пресуде без разлога о битним чињеницама и да су дати разлози нејасни и противречни, као и да о битним чињеницама постоји противречност пресуда са материјалним доказима, које ревидент подводи под разлог за ревизију предвиђен чланом 407. став 1. тачка 3. ЗПП, у суштини се указује на учињену битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. наведеног закона. Међутим, означена битна повреда одредаба парничног поступка у члану 407. став 1. тачка 2. ЗПП није предвиђена као разлог за ревизију.

Према утврђеном чињеничном стању, у ванбрачној заједници туженог и ББ која је са прекидима трајала од 1997. до 2009. године рођено је двоје деце - ВВ (рођен ...1998. године) и малолетни ГГ (рођен ...2003. године). Правноснажном пресудом Основног суда у Сурдулици - Судска јединица у Владичином Хану П2 97/13 од 28.05.2013. године одлучено је да ће тужени самостално вршити родитељско право у односу на тада малолетног ВВ и да ће ББ самостално вршити родитељско право у односу на малолетног ГГ. Истом пресудом уређен је начин одржавања личних односа деце са родитељем са којим не живе и одлучено да ће отац - тужени доводити тада малолетног ВВ и преузимати малолетног ГГ. Приликом преузимања малолетног ГГ, који одбија одласке са оцем, тужени је вређао ББ о чему је она обавестила орган старатељства и полицијску станицу у Владичином Хану. Почев од 2016. године малолетни ГГ одлази на психолошке третмане због стања повишене стрепње и испољених симптома хроничне анксиозности, изазваних отпором виђању са оцем, који су проузроковали и примарно ноћно мокрење (енурезу). Упућене увреде приликом покушаја

преузимања малолетног ГГ изазвале су акутну стресогену реакцију код ББ, па је она тим поводом затражила помоћ неуропсихијатра. Против ББ у току је поступак извршења правноснажне судске пресуде којом је одлучено о начину одржавања личних односа малолетног ГГ и туженог. У том извршном поступку суд је ББ изрекао две новчане казне и наложио јој да омогући одржавање личних односа оца и сина. Правноснажном пресудом Основног суда у Сурдулици - Судска јединица у Владичином Хану П2 43/18 од 17.05.2018. године измењен је начин одржавања личних односа малолетног ГГ и туженог утврђеног ранијом судском одлуком, и одређено да ће се њихови лични односи одржавати у просторијама органа старатељства у Сурдулици и Владичином Хану наизменично сваког првог и трећег четвртка у месецу од 10 до 12 сати.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су у овом спору правилно применили материјално право.

Одредбом члана 197. став 1. Породичног закона прописано је да је насиље у породици понашање којим један члан породице угрожава телесни интегритет, душевно здравље или спокојство другог члана породице, а ставом другим исте одредбе да се насиљем у породици нарочито сматра и вређање, као и свако друго дрско, безобзирно и злонамерно понашање. Према ставу 3. тачка 4. ове одредбе, члановима породице у смислу става 1. тог члана сматрају се и бивши ванбрачни партнери.

Увредатама упућеним бившој ванбрачној партнерки тужени је нарушио њено спокојство и изазвао акутну стресогену реакцију, а такође је утицао и на душевно здравље малолетног ГГ, као посредне жртве таквог његовог понашања. Вређање је у закону изричито предвиђено као вид насиља у породици и оно оправдава изречене мере заштите од насиља прописане чланом 198. став 2. тачке 3-5 Породичног закона.

Изјављеном ревизијом, по оцени Врховног касационог суда, неосновано се оспорава правилност примењеног материјалног права.

Утврђена чињеница да је тужени, приликом покушаја преузимања малолетног ГГ, вређао своју бившу ванбрачну партнерку (због става да се дете тако понаша под њеним утицајем), потврђује постојање понашања које се по самом закону сматра насиљем у породици. Околност да тужени није осуђен за кривично дело насиља у породици нема значаја, јер изостанак кривичног поступка и правноснажне осуђујуће пресуде за означено кривично дело не искључује постојање породичног насиља и право на грађанскоправну заштиту жртве у складу са члановима 197-200 и члановима 283-289 Породичног закона. Акутна стресогена реакција установљена код ББ потврђује да је њено спокојство угрожено наведеним понашањем туженог и оправдава изречене мере заштите од насиља у породици, као превентивног средства, без обзира на њен лични став да

се осећа сигурном и да не прихвата предлог органа старатељства за смештај у сигурну кућу.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

Тужени није успео у поступку по ревизији и зато нема право на накнаду трошова тог поступка, због чега је применом члана 165. став 1. у вези члана 153. став 1. ЗПП, одлучено као у другом ставу изреке.

**Председник већа - судија
Бранислава Апостоловић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић